

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. a)

Limba și literatura română

Testul 9

Filiera teoretică – Profilul umanist; Filiera vocațională – Profilul pedagogic

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește următorul fragment:

Printre persoanele pe care le-am cunoscut în copilăria mea a fost cineva care a avut o mare înrâurire asupra formării sufletului meu. Acest cineva era nenea Alexandru Voinescu, fratele mamei, fost căpitan de geniu* cel mai extraordinar povestitor pe care l-am întâlnit în viața mea. Am mai cunoscut și alți povestitori minunați: pe Titu Maiorescu, în povestirile căruia mă încremeneau claritatea, corectitudinea impecabilă a frazei, vasta cultură. Dar eram, când l-am cunoscut, om în toată firea; înrâurirea pe care a avut-o el asupra mea și de care vă voi vorbi mai târziu, era de altă natură. Am cunoscut pe Caragiale, care era un povestitor scânteietor. Dacă m-aș încerca să vă povestesc, așa cum le-am auzit povestite de el, unele bucăți pe care nu le-a scris, v-ați prăpădi de râs. Scurtul timp de care dispunem nu-mi îngăduie să o fac. Dar și pe Caragiale l-am cunoscut la o vârstă la care lucrurile cele mai miraculoase nu mai pot avea o înrâurire decisivă asupra sufletului deja format. Pe nenea Alexandru l-am cunoscut de copil mic și modul lui de a povesti nu semăna cu al nimănui. Citise și citea mii de romane și de piese de teatru, ale căror subiecte ni le povestea. Am încercat să-l descriu în bucata *Scrisorile lui Mișu Gerescu*. El e nenea Antonache. Avea o figură foarte impresionantă: o frunte enormă cu părul lung dat pe spate. Sub niște sprâncene stufoase, niște ochi scânteietori și o mustață de pandur*. În sute de feluri știa să-și moduleze glasul, în sute de feluri putea să-și schimbe figura, care devenea diabolică spre a înfățișa pe Iago*; angelică spre a înfățișa pe Desdemona* și firoasă ca să arate pe Othello*.[...] Dintre toți cei care mă înconjurau la vârsta aceea, mi-am ales ca model pe nenea Alexandru și râvneam să ajung să pot povesti cum povestea el. Și deși un fleac de copil, aveam ce povesti fraților mei și altor copii care veneau pe la noi: anumite lucruri pe care ei nu le puteau vedea ca mine. Căci pe când ei se dădeau la alte jocuri, mie îmi plăcea să urmăresc pe tatăl meu în seră și în grădină. Nu mă dezlipeam de el și-l ajutam, aducându-i ghivecele de pământ, grebla, săpăliga ori firicelele de tei. Și plecat spre pământul pe care-l răscolea, vedeam fel de fel de gândăci: gândaci de toate culorile, râme, păianjeni, coropișnițe, cârțițe, șopârle. Surprindeam lupte înverșunate între viespi și păianjeni, fel de fel de minunății. Apoi, cum de mic, încă de la vârsta de șapte ani, îmi plăcea pescuitul cu undița, pe marginea heleșteului de la moșia noastră, pe atunci, Brăteștii, aveam prilejul să văd lucruri miraculoase: izbucniri scânteietoare dintre trestii, știuci care urmăreau un alt pește, broaște care ieșind din apă se urcau pe o frunză de nufăr, pândeau cu ochii bulbucăți zborul libelulelor și, când le venea bine, haț! săreau, le îmbucau, se dădeau la fund și iar ieșeau și se așezau la pândă pe frunza de nufăr. Minunile astea văzute de mine mă sileam să le povestesc cu înfocare, cu gesturi care încercau să imite mimica lui nenea Alexandru, care mă încuraja.

— Așa o să ajungă actor mare, zicea cineva. [...]

Și așa, de la nenea Alexandru am moștenit și din imitarea lui m-am ales cu meteahna* de a povesti altora lucrurile hazlii ori înduioșătoare pe care le vedeam. Și această meteahnă m-a urmărit și după ce am învățat să scriu.

I. Al. Brătescu-Voinești, *Conferință*, în vol. *Mărturisiri literare*

*geniu – specializare militară

*pandur – soldat din oastea lui Tudor Vladimirescu

*Iago, Desdemona, Othello – personaje din tragedia *Othello* de William Shakespeare

*meteahnă – pasiune

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *în toată firea*. **6 puncte**
2. Menționează numele personajului creat de I. Al. Brătescu-Voinești, inspirat de unchiul său, utilizând informațiile din textul dat. **6 puncte**
3. Precizează o abilitate a lui Alexandru Voinescu, pe care copilul o apreciază, justificându-ți răspunsul cu o secvență semnificativă din textul dat. **6 puncte**

4. Explică motivul pentru care se crede că I. Al. Brătescu-Voinești va ajunge un actor mare. **6 puncte**

5. Prezintă, în 30 – 50 de cuvinte, lumea despre care copilul povestește cu pasiune, așa cum reiese din textul dat. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi dacă imitarea permite sau nu dezvoltarea originalității, raportându-te atât la informațiile din fragmentul extras din textul *Conferință*, de I. Al. Brătescu-Voinești, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

– formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

– utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea **(10 puncte)**

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul de mai jos, evidențiind relația dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

*E umed cimbrul pe colină,
Măceșii par o florărie,
Sorgintea râde cristalină, –
Ești tu, ești tu, copilărie!*

*Din roze ceruri ciocârliă
Zvonește cântece semețe,
Domnește-n toate veselia, –
'Napo! venit-ai, tinerete!*

*Dar ce e vis, e o nălucă...
Rămân cu trista mea nevroză,
Cu dorul meu nespus de ducă,
Spre râul blond, spre ziua roză.*

Alexandru Macedonski, *Dor zadarnic*

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 6 puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj dintr-un text narativ studiat*, aparținând lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

– prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;

– evidențierea unei trăsături a personajului ales prin două episoade/secvențe comentate;

– analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj ale textului narativ, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțe ale comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă

Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.